NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2023/921,

annettu 4 päivänä toukokuuta 2023,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/509 ([1]) perustetaan Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä 'rauhanrahasto', jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan nojalla rauhanrahastosta on tarkoitus rahoittaa avustustoimia, kuten sellaisia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Euroopan unionin vuoden 2016 ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian tavoitteena on turvallisuuden ja puolustuksen vahvistaminen, unionin itäisen naapuruston valtioiden ja yhteiskuntien selviytymiskykyyn investoiminen, konflikteja ja kriisejä koskevan yhdennetyn lähestymistavan muodostaminen, yhteistyöhön perustuvien alueellisten järjestelmien edistäminen ja tukeminen, sekä kansainväliseen oikeuteen perustuvan globaalin hallinnan vahvistaminen, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattaminen.

(3) Unioni hyväksyi 21 päivänä maaliskuuta 2022 strategisen kompassin tavoitteenaan olla vahvempi ja suorituskykyisempi turvallisuuden tuottaja, myös lisäämällä rauhanrahaston käyttöä kumppaneiden puolustusvoimavarojen tukemiseen.

(4) Unioni on vahvaa, riippumatonta ja vaurasta Moldovan tasavaltaa tukeakseen sitoutunut tiiviiseen suhteeseen, joka perustuu Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan väliseen assosiaatiosopimukseen ([2]), jäljempänä 'assosiaatiosopimus', mukaan lukien pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, ja edistämään poliittista assosiaatiota ja taloudellista yhdentymistä samalla tukien voimakkaasti Moldovan tasavallan suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä. Assosiaatiosopimuksen 5 artiklan nojalla unioni ja Moldovan tasavalta tehostavat vuoropuheluaan ja yhteistyötään ja edistävät asteittaista lähentymistä ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla, yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP) mukaan lukien, ja käsittelevät erityisesti konfliktien estämiseen ja rauhanomaiseen ratkaisemiseen sekä kriisinhallintaan sekä alueelliseen vakauteen, aseriisuntaan, asesulkuun sekä aseiden ja niiden viennin valvontaan liittyviä kysymyksiä.

(5) Unioni tunnustaa Moldovan tasavallan merkittävän panoksen unionin yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan, mukaan lukien Moldovan tasavallan jatkuva osallistuminen Malin tasavallassa toteutettavaan Euroopan unionin koulutusoperaatioon.

(6) Tämä päätös perustuu neuvoston päätöksiin (YUTP) 2021/2136 ([3]) ja (YUTP) 2022/1093 ([4]) siltä osin, mikä koskee unionin jatkuvaa sitoumusta tukea Moldovan tasavallan asevoimien valmiuksien vahvistamista ensisijaisia tarpeita koskevilla aloilla.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

([2]) EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4.

([3]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/2136, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L 432, 3.12.2021, s. 63).

([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2022/1093, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2022, Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla tuetaan Moldovan tasavallan asevoimia (EUVL L 176, 1.7.2022, s. 22).

(7) Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaanotti 6 päivänä helmikuuta 2023 Moldovan tasavallan pyynnön siitä, että unioni avustaisi Moldovan tasavallan asevoimia keskeisten laitteiden ja välineiden hankinnassa sen ilmavalvonnan, liikkuvuuden, logistiikan, johtamisen ja valvonnan sekä kyberpuolustuksen yksikköjen valmiuksien vahvistamiseksi.

(8) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa ottaen huomioon päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistetut periaatteet ja vaatimukset, erityisesti noudattaen neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP ([5]) sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

(9) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan Moldovan tasavaltaa, jäljempänä myös 'tuensaaja', hyödyttävä Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä 'rauhanrahasto', rahoitettava avustustoimenpide, jäljempänä 'avustustoimenpide'.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteena on osaltaan vahvistaa Moldovan tasavallan asevoimien valmiuksia kansallisen turvallisuuden, vakauden ja selviytymiskyvyn parantamiseksi puolustusalalla unionin Moldovan tasavaltaa koskevan yleisen toimintapolitiikan mukaisesti. Rauhanrahastosta aiemmin annetun tuen pohjalta avustustoimenpide mahdollistaa sen, että Moldovan tasavallan asevoimat voivat parantaa operatiivista tehokkuutta, nopeuttaa unionin normien noudattamista ja yhteentoimivuutta ja siten paremmin suojella siviilejä kriiseissä ja hätätilanteissa. Avustustoimenpide myös vahvistaa Moldovan tasavallan valmiuksia, jotka koskevat sen osallistumista EU:n YTPP-sotilasoperaatioihin.

3. Edellä 2 kohdassa vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi avustustoimenpiteestä rahoitetaan seuraavan tyyppisiä laitteita ja välineitä, joita ei ole suunniteltu tappavan voiman aikaansaamiseen, sekä tarvikkeita ja palveluja, mukaan lukien avustustoimenpiteestä tuettu tekninen koulutus Moldovan tasavallan asevoimien yksiköille:

a) ilmavalvontalaitteet;

b) liikkumis- ja kuljetusvälineet;

c) logistiset välineet;

d) hallinta- ja ohjauslaitteet;

e) kyberpuolustusvälineet.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 36 kuukautta tulojen ja menojen hyväksyjänä toimivan avustustoimenpiteiden hallinnoijan ja tämän päätöksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen välisen ensimmäisen sopimuksen tekopäivästä päätöksen (YUTP) 2021/509 32 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 40 000 000 euroa.

([5]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Korkea edustaja toteuttaa tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tässä päätöksessä asetettuja vaatimuksia ja ehtoja, edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) Moldovan tasavallan asevoimien yksiköt noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) mitään avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä ilman päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustetun rahastokomitean suostumusta muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille sen elinkaaren lopussa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti, noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.

2. Edellä 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien täytäntöönpanosta huolehtivat

a) Viron puolustusinvestointikeskus 1 artiklan 3 kohdan a–d alakohdan osalta sekä

b) sähköisen hallinnon akatemia 1 artiklan 3 kohdan e alakohdan osalta.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa vahvistettuja velvoitteita. Tämän seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklan mukaisesti vahvistettujen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskeistä ja se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomisia, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset avustustoimenpiteestä tuetuissa Moldovan tasavallan asevoimien yksiköissä.

2. Laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden toimituksenjälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

a) toimituksen todentaminen, jossa loppukäyttäjänä toimivat asevoimat allekirjoittavat toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

b) inventaarioraportointi, jossa tuensaaja raportoi vuosittain yksilöityjen tavaroiden inventaariosta, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea, jäljempänä ’PTK’, ei enää katso tällaista raportointia tarpeelliseksi;

c) paikalla tehtävät tarkastukset, joissa tuensaaja antaa korkealle edustajalle mahdollisuuden suorittaa pyynnöstä tarkastuksia paikan päällä.

3. Korkea edustaja suorittaa avustustoimenpiteen päätyttyä lopullisen arvioinnin, jossa arvioidaan, onko avustustoimenpide edistänyt 1 artiklan 2 kohdassa ilmaistun tavoitteen saavuttamista.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti päätöksellä (YUTP) 2021/509 perustetulle rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot osallistuvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi myös suosittaa, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 4 päivänä toukokuuta 2023.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. BORRELL FONTELLES